

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність : 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту

Завідувач кафедри фінансів
банківської справи та
страхування

 доцент Драган О.О.
«24» грудня 2021 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств
(за матеріалами ТОВ «Овостар» Київської області)

Виконав :

Гудзій Володимир Ігорович

(підпис)

Керівник:

д.е.н., професор Варченко Ольга Миронівна

(підпис)

Рецензент :

д.е.н., професор Свінеус І.В.,

(підпис)

Я, Гудзій Володимир Ігорович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую
Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
 доцент Артімонова І.В.
«27» листопада 2020 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача

Гудзій Володимира Ігоровича

Тема: Управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств (за матеріалами ТОВ «Овостар» Київської області)

Затверджено наказом ректора № 595/ від 07.11.2020 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. систематизувати етапи розвитку поняття «фінансова стійкість підприємства» та визначити підходи до її дефініції в сучасних умовах господарювання;
2. виділити фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства та формування складових системи управління нею;
3. уточнити методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства;
4. провести організаційно-економічну характеристика підприємства та визначити її особливості;
5. проаналізувати ефективність виробничої діяльності досліджуваного підприємства та визначити чинники її забезпечення;
6. розрахувати показники фінансової стійкості ТОВ «Овостар Юніон» та обґрунтувати напрями її підвищення;
7. запропонувати методичний підхід до розрахунку інтегрального показника фінансової стійкості як інструменту управління;
8. обґрунтувати складові інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства;
9. розробити модель фінансової рівноваги як інструменту управління фінансовою стійкістю.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	жовтень 2020	жовтень 2020
Огляд літератури	жовтень 2020	жовтень 2020
Методична частина	листопад-грудень 2020	листопад-грудень 2020
Дослідницька частина	січень-травень 2021	січень-травень 2021
Оформлення роботи	вересень 2021	вересень 2021
Перевірка на плагіат	жовтень 2021	жовтень 2021
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2021	листопад 2021
Подання на рецензування	грудень 2021	грудень 2021

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

професор Варченко О. М.

Здобувач

(підпис)

Гудзій В.І.

Дата отримання завдання «27» листопада 2020 року

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему «Управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств (за матеріалами ТОВ «Овостар» Київської області)» містить 135 сторінок, 21 таблиць, 14 рисунків, 2 додатків, 18 формул.

Список використаних джерел включає 64 найменування.

Мета роботи — узагальнення теоретико-методичних засад забезпечення та управління фінансовою стійкістю і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення складових системи менеджменту для підвищення фінансової стійкості.

Об'єкт дослідження – фінансово-економічна діяльність ТОВ «Овостар Юніон», система управління фінансовою стійкістю підприємства та її структурні елементи.

Предмет дослідження – процеси формування та функціонування системи управління фінансовою стійкістю підприємства.

Методи дослідження – теорій та концепцій фінансового менеджменту, фінансового аналізу, теорії систем, теорії стійкості систем.

Інформаційною базою роботи слугувала фінансова та економічна звітність агрохолдингу ТОВ «Овостар Юніон», статистичні матеріали Державної служби статистики України, роботи вітчизняних та зарубіжних фахівців.

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення магістерського дослідження доповідалися на міжнародній науково-практичній конференції магістрантів «Наукові пошуки молоді у XXI столітті» (м. Біла Церква, 18 листопада 2021 р.); опубліковані у науковій статі іноземного видання: Varchenko O., Hudzii V. Formation of the financial stability management system of enterprises in the context of the theory of financial management. International independent scientific journal № 30. 2021. Pp. 19-25. <https://www.iis-journal.com/arhiv/>; колективній монографії: Управління структурою капіталу підприємства: фінансово-управлінський аспект: монографія/ Шуст О.А., Варченко О.М., Свиноус І.В., Артімонова І.В., Драган О.О., Герасименко І.О., Ткаченко К.В., Зубченко В.В., Гаврик О.Ю., Хомовий С.М., Гудзій В.І. – Біла Церква, 2021. – 318 с.

ABSTRACT

Thesis on "Managing the financial stability of agricultural production (according to LLC "Ovostar" Kiev region) contains 135 pages, 21 tables, 14 figures, 2 applications, 18 formulas.

The list of used sources includes 64 names.

The purpose of the work is to generalize the theoretical and methodological principles of ensuring and managing financial stability and developing practical recommendations for improving the components of the management system to increase financial stability.

The object of study - the financial and economic activities of LLC "Ovostar Union", the management system of financial stability of the enterprise and its structural elements.

The subject of research - the processes of formation and functioning of the management system of financial stability of the enterprise.

Research methods - theories and concepts of financial management, financial analysis, systems theory, systems stability theory.

The information base of the work was the financial and economic reporting of the holding "Ovostar Union", statistical materials of the State Statistics Service of Ukraine, the work of domestic and foreign experts.

Approbation of the results of the master's thesis. The main provisions of the master's research were presented at the international scientific-practical conference of masters "Scientific research of youth in the XXI century" (Bila Tserkva, November 18, 2021); published in the scientific article of a foreign publication: Varchenko O., Hudzii V. Formation of the financial stability management system of enterprises in the context of the theory of financial management. International independent scientific journal № 30. 2021. Pp. 19-25. <https://www.iis-journal.com/arhiv/>; collective monograph: Management of the capital structure of the enterprise: financial and managerial aspect: monograph / Shust OA, Varchenko OM, Svinous IV, Artimonova IV, Dragan OO, Gerasimenko IO, Tkachenko KV, Zubchenko VV, Gavrik OY, Khomovy SM, Gudziy VI - Bila Tserkva, 2021. - 318 p.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА І СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Систематизація еволюцію поняття «фінансова стійкість підприємства» з позиції системного підходу	10
1.2. Фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства та систему управління нею	25
1.3. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства	41
Висновки до розділу 1	55
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ВИРОБНИЧО-ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДИНГУ ТОВ «OVOSTAR UNION»	56
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	56
2.2. Ефективність виробничої діяльності підприємства	63
2.3. Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Овостар Юніон»	79
Висновки до розділу 2	89
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ТОВ «OVOSTAR UNION»	92
3.1. Обґрунтування методичних підходів до оцінювання фінансової стійкості підприємства	92
3.2. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства	95
3.3. Розробка моделі фінансової рівноваги як інструмент управління фінансовою стійкістю	108
Висновки до розділу 3	121
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	123
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	128
ДОДАТКИ	135

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Висоцька Б. Теоретичні підходи до поняття «стійкість системи». Науковий вісник. 2017. №2. С. 13-23.
2. Козловський С.В., Мазур Г.Ф. Забезпечення стійкості сучасної економічної системи — основа економічного розвитку держави. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 1. С. 5-12.
3. Згуровський М. З. Основи системного аналізу. К. : ВНУ, 2007. 544 с.
4. Козловський С.В. Управління сучасними економічними системами, їх розвитком та стійкістю: монограф. / С.В. Козловський. — Вінниця: Меркьюрі По ділля, 2010. — 432 с.
5. Бурих Ю. В. Методичні підходи до визначення поняття «еколого-економічна система»: літ огляд / Ю. В. Бурих, С. Ф. Марова // Зб. наук. праць Донецького держуніверситету управління. Сер. Держуправління. — 2014. — Т. 15. — Вип. 291. — С. 34 — 42.
6. Горячук В.Ф. Системний аналіз процесу капіталізації економіки країни та визначення його як системи. Теорія та практика державного управління. 2018. № 1(28). С. 270-278.
7. Економічні теорії в системі наукових економічних знань [Текст] : 2-ге вид. перероб. та доп. Навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, Круш П.В., Мартиненко В.В., М.М. Теліщук та ін. — К.: Видництво «Центр учбової літератури», 2016. — 226 с.
8. Загорський В. С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем [Текст] : монографія / В. С. Загорський. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. — 336 с.
9. Таран-Лала О. М. Функціонування соціально-економічних систем: теорія та практика : монографія / О. М. Таран-Лала. — Полтава : ПУЕТ, 2016. — 332 с.
10. Ткаліч Т.І. Сучасні економічні системи: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / Т.І.Ткаліч. — Миколаїв.: Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г. В., 2020. — 141с.

- 11.Новий тлумачний словник української мови у 3 томах. К., 2008. 2714 с.
- 12.Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. / О. М. Ляшенко. – 2-ге вид., пере робл. – К. : НІСД, 2015. – 348 с.
- 13.Дяченко В. С. Формування економічної стійкості аграрних підприємств як основа стійкого розвитку сільських територій. Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: XI науково-практична конференція за міжнародною участю, м. Дніпро, 1 грудня 2017 року: тези доповіді. 2017. С. 662–665.
- 14.Відтворювальна динаміка та діяльність : монографія економічних систем: інститути / за ред. чл. В 42 України, дані.ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2018. 52 с. <http://ief.org.ua/docs/mg/297.pdf>
- 15.Бірбіренко, С., & Жаданова, Ю. (2021). СУЧАСНА ПРАКТИКА ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ. Економіка та суспільство, (25). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-2>.
- 16.Радько В. І. Підвищення стійкості виробників продукції молочного скотарства: теорія, діагностика та функціональне забезпечення. Київ, 2018. 384 с.
- 17.Матушевська О. Сутність та види економічної стійкості промислового підприємства [Електронний ресурс] / О. Матушевська // Соціально економічні проблеми і держава. — 2011. — Вип. 2 (5). — Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11moaspp.pdf>.
- 18.Харчук Т.В. Характеристика економічної стійкості підприємства та її елементів / Харчук Т.В. // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011.– №34. – С.332-335.
- 19.Аранчій В.І. Інтегральні підходи до оцінювання економічної стійкості аграрних підприємств [Електронний ресурс] / В.І. Аранчій, М.О.

- Удовіченко. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/spec/10.pdf>.
- 20.Вініченко І. І. Крючок С. І. Економічна стійкість підприємства та її складові. *Агросвіт*. 2016. №24. С.15-24.
 - 21.Сокол О.Г. Дослідження впливу чинників на економічну стійкість сільськогосподарських підприємств [Текст] / О.Г. Сокол // *Агросвіт*. — 2008. — № 1. — С. 21—25.
 - 22.Ивашковская, И. В. Финансовые измерения корпоративных стратегий. Стейкхолдерский подход: монография / И. В. Ивашковская. – М.: ИНФРА-М, 2013. – С. 115–123.
 - 23.Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия. К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. 496 с. (“Энциклопедия финансового менеджера”; Вып. 4).
 - 24.Великий Ю.М., Чемчикаленко Р.А., Берегович В.Р. Оцінка стану фінансової стійкості вітчизняних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск № 23. С. 465–469.
 - 25.Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств в економіці України : [монографія] / А. М. Поддєрьогін, Л. Ю. Наумова. – К. : КНЕУ, 2011. – 184 с.
 - 26.Стригуль Л.С. Теоретико-методичне забезпечення визначення фінансової стійкості підприємств різних організаційно-правових форм в умовах мінливого середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6. С. 64–67.
 - 27.Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // *Актуальні проблеми економіки*. – 2013. – № 9. – С. 92.
 - 28.Салига К.С. Методичні підходи діагностування фінансового стану підприємства / К.С. Салига // *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. – 2013. – № 3. – С. 215.
 - 29.Бланк І.О. Основи фінансового менеджменту : [підручник] / І.О. Бланк. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 476 с.

30. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле / М.Н. Крейнина. – М. : Дело и сервис, 2010. – 256 с.
31. Финансовый менеджмент : [учебник для вузов] / Под ред. Г.Б. Поляка ; 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Юнити-Дана, 2012. – 277 с.
32. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова ; 3-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 483 с.
33. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посіб.] / О.О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
34. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / М.Д. Білик [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2009 – 323 с.
35. Мошенський С.З. Економічний аналіз : [підручник] / С.З. Мошенський, О.В. Олійник ; 2-вид., доп. і перероб. – Житомир : Рута, 2007. – 704 с.
36. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / О.С. Філімоненков ; 2-е вид., перероб. і доп. – К. : МАУП, 2004. – 295 с.
37. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : [навч. посіб.] / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2012. – 359 с.
38. Селезнева Н.Н. Финансовый анализ. Управление финансами / Н.Н. Селезнева, А.Ф. Ионова. – М. : ЮНИТИ, 2013 – 659 с.
39. Друри К. Производственный и управленческий учет / К. Друри. – М. : ЮНИТИ, 2015 – 476 с. 16. Маршалл Дж.Ф. Финансовая инженерия. Полное руководство по финансовым нововведениям / Дж.Ф. Маршалл, В.К. Бансал ; пер. с англ. – М. : ИНФРА – М, 2010 – 784 с.
40. Алексеенко Н.В. Управление устойчивым развитием промышленных предприятий / Н.В. Алексеенко // Економіка і організація управління. – 2009. – Вип. 2(6). – С. 50–60.
41. Экономический анализ [Электронный ресурс] : учебник / Г. В. Савицкая. - 14-е изд., перераб. и доп. - Электрон.дан. - М. : Инфра-М, 2018. - 649 с.

42. Журавльова О.Є. Фінансова стійкість підприємства: теорія і практика / О.Є. Журавльова // Формування ринкової економіки. – 2019. – № 22. – 523 с.
43. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов ; 2-е вид. – К. : Знання, 2002. – 274 с.
44. Плиса В.Й. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України :[монографія] / В.Й. Плиса, І.І. Приймак. – Львів : АТБ, 2019 – 142 с.
45. Островська О.А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті / О.А. Островська // Стратегія економічного розвитку України. – 2018. – Вип. 4 (11). – 182 с.
46. Костирко Л.А. Аналіз потенціалу фінансової в системі управління вартістю підприємства/ Л.А. Костирко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2015. – № 4 (221). – 122 с.
47. Ковтуненко Ю. В., Олексійчук А. Г., Васалатій Т. М. Фактори зовнішнього середовища, які впливають на вибір стратегії виробничого підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2016. №11. С. 55–58.
48. Кіпа Д. Визначення впливу зовнішнього середовища на формування конкурентної стратегії підприємства. Бізнес-Інформ. 2014. № 9. С. 322–329.
49. Тесленок І. М. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища в системі управління промисловим підприємством / І.М. Тесленок, Л.О. Кримська. — Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. — 110 с.
50. Запихляк І.Б. Розвиток підприємства та нестабільність середовища: взаємозв'язок та взаємозалежність / І.Б. Запихляк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2015. – Вип. 13. – С. 87–89.
51. Піменов С. А., Піменова О. В. Економічний зміст та сутність поняття "бізнес-модель". Агросвіт. 2020. № 17-18. С. 92–102. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.17-18.92

52. Терлецька Н.М. Життєвий цикл розвитку підприємства в контексті еволюційного менеджменту / Н.М. Терлецька // Вісник Чернівецького торговельно економічного інституту. Економічні науки . - 2013. - Вип. 1. - С. 209-214.
53. Юрчук О.І. Якість менеджменту компанії та шляхи її забезпечення / О.І. Юрчук // Економіка розвитку. – 2015. – № 3. – С. 41-47.
54. Сторожук Т.М. Фінансова політика підприємства в контексті його внутрішньогосподарської політики / Т.М. Сторожук, Д.Є. Сторожук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/znpnudps/2011_1/pdf/11stniep.pdf
55. Левченко Ю.Г., Ратушняк Ю.Ю. Теоретичні основи формування та використання виробничого потенціалу підприємства. Молодий вчений. 2018. №12. С. 623-626.
56. Черничко Т. В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України / Т. В. Черничко, Є. І. Кізман // Економіка та суспільство: Електронний науковий фаховий журнал. Мукачево, 2016. №5. С. 400-404.
57. Соколова Л. В. Ретроспективний аналіз фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання України / Л.В. Соколова, Г.М. Верясова, О.Є. Соколов // Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 31. С. 376-385.
58. Пшик Б.І. Актуальні проблеми рейтингового оцінювання діяльності банків в Україні / Б.І. Пшик // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 2. – С. 149–152 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2014_2_32
59. Самородов Б.В. Рейтингове оцінювання в аналізі фінансового стану банків / Б.В. Самородов, І.І. Саєнко, Н.І. Єндовцева // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 2. – С. 153–158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2014_2_33

60. Онікієнко С.В. Базельські угоди: протиріччя регулювання / С.В. Онікієнко // Економіка та держава. – 2013. – № 9. – С. 29–31.
61. Паньків Х.П. Фінансовий механізм капіталізації банків в Україні: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.08 / Паньків Христина Петрівна. Львів, 2015. -278 с.
62. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия [Текст] : учебное пособие / И.А. Бланк. - К. : Ника-Центр, Эльга, 2003. - 496 с.
63. Гудзь Т.П. ФІНАНСОВА РІВНОВАГА ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН. Вісник соціально-економічних досліджень, № 2 (66), 2018. С.63-74.
64. *Modigliani F.* The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment Text / F. Modigliani, M. Miller // American Economic Review. 1958. Vol. 48. P. 261—297.